

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯМ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Чебан Ганна Георгіївна, ст. гр. БГР-53

Яценко Юлія Миколаївна, ст.гр. БГР-53

Наукові керівники: Шевченко О. І., викладач-методист, голова випускної комісії «Геодезія, картографія та землеустрій»

Незгода Л. І., викладач-методист, голова випускної комісії «Геодезичні роботи та експлуатація геодезичного обладнання»

*Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування
Національного авіаційного університету*

Нагальною проблемою в теперішній час є децентралізація бюджетних ресурсів із центра до місцевого самоврядування [1], до цієї ж категорії відноситься управління земельними ресурсами.

Для цього необхідно проаналізувати міжвідомчий обмін земельною інформацією, а також децентралізацію управління земельними ресурсами. Управління земельними ресурсами – це процес збору і розповсюдження інформації про право власності на землю, вартість і використання землі та пов'язаних з нею ресурсів. Такий процес передбачає діяльність щодо землеустрою і забезпечення відповідною інформацією для підтримки обігу земельних ділянок. Одним із важливих елементів управління є інформація про земельні ресурси. Управління у сфері земельних відносин повинно бути ґрунтоване на законодавстві та знаннях про землю, які залежать від інформованості, а інформованість – від методів збору даних і порядку визначення кінцевих результатів. Інформація про земельні ресурси є одним із важливих і дорогих ресурсів, який необхідно використовувати для ефективного управління земельними ресурсами. Управління інформацією про земельні ресурси, земле володарів і землекористувачів передбачає: визначення потреби держави і населення в інформації про земельні ділянки і їх власників; аналіз використання інформації на даний момент в процесі прийняття рішень, надходження від одного виробника або користувача до іншого і усунення перепон на шляху потоку інформації на законодавчому рівні; розробку політики щодо визначення пріоритетних завдань, розподілу і перерозподілу

земельних ресурсів, покладання відповідальності за вжиті заходи, а також щодо встановлення норм ефективності та методів контролю за їх виконанням; удосконалення існуючої земельно-кадастрової інформації і впровадження реєстраційної системи; оцінку і розробку нових механізмів і методів створення інформації про землю, забезпечення її конфіденційності та збереження.

У галузі управління земельними ресурсами автоматизована система державного земельного кадастру (АСДЗК) є важливим інструментом прийняття юридичних, адміністративних і економічних рішень, а також допоміжним засобом планування і розвитку територій. Така система складається з бази даних про просторові характеристики земельних ділянок та про права власності на них, одночасно вона складається з процедур і методів систематичного збору, оновлення, обробки і розповсюдження інформації серед користувачів АСДЗК. Основою АСДЗК є єдина система просторової прив'язки земельних ділянок, яка допомагає зв'язати земельно – кадастрові дані в межах цієї системи з іншими даними про земельні ресурси. Функціонування такої системи охоплює одержання і узагальнення даних, їх обробку, збереження та ведення, а також пошук, аналіз і розповсюдження. Ефективність такої системи залежить від її оновлення, точності, повноти, достовірності, доступності, а також якою мірою вона служить інтересам користувача, а не того, хто формує інформацію.

З метою організації ефективного управління системою управління земельними ресурсами уряд покликаний відігравати важливу роль у розробці земельної політики і земельного законодавства. При цьому необхідно взяти до уваги ряд важливих питань: міжвідомчу координацію; децентралізацію; статус реєстраційних закладів; роль держави і приватного сектора; механізми забезпечення задоволення потреб споживачів і прав на земельні ділянки; управління даними кадастру; управління органами та організаціями, які ведуть кадастр та реєстрацію земельних ділянок і права власності на них; наукові дослідження; навчання і професійну підготовку кадрів; консультаційні послуги і технічну допомогу; міжнародне співробітництво.

Уряд доручає здійснення своєї земельної політики Держгеокадастру. Оскільки земельна політика стосується соціальної, економічної, екологічної і правової сфер, відношення до її здійснення мають, як правило, декілька урядових відомств. Тому, щоб кожне відомство не встановлювало свої власні правила, необхідний основний урядовий орган для координації. Всі аспекти функціонування системи землеустрою повинні контролюватись, по можливості, цим органом. В іншому випадку юристи будуть надавати перевагу питанням переходу права власності на землю і правовим проблемам, геодезисти турбуватимуться про точність обстежень меж власності, а не про вартість або перехід прав власності. Податкові органи виявляють більшу зацікавленість до вартості землі, ніж до землеустрою, а органи місцевого самоврядування займаються переважно загальними тенденціями, а не окремими технічними і правовими питаннями. Працівники сільського господарства приділяють основну увагу інтересам жителів сільських районів, міські органи – мешканцям міст.

Створена в Україні Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру і її департамент Держгеокадастр має переваги при вирішенні питань ведення земельного кадастру, здійснення землеустрою та створенні національної автоматизованої системи державного земельного кадастру. Разом з тим Держгеокадастр як державний орган, призначений управляти земельними ресурсами, повинен: задовольняти потреби всіх користувачів як в державному, так і приватному секторах без надання будь-яких переваг будь – кому; розробляти політику управління у сфері регулювання земельних відносин та володіти інформацією про земельні ресурси відповідно до стратегії уряду; встановлювати і контролювати технічні стандарти, особливо стосовно збору і обробки даних та обміну ними; здійснювати методологічне керівництво забезпеченням чіткості процедури і виявленням нових можливостей вдосконалення; розробляти рекомендації щодо підвищення ефективності всіх процесів землеустрою з урахуванням умов, які змінюються; пропонувати зміни для внесення до законодавства, якщо вони сприятимуть

підвищенню якості послуг, що надаються; формувати архів необхідних даних з врахуванням довгострокових національних інтересів; визначати юридичну відповідальність осіб, які подають дані про земельні ділянки, і забезпечувати повагу права власності на землю.

Окремі адміністративні процедури можуть бути централізовані або децентралізовані залежно від особливостей системи зв'язку. Вся повсякденна робота може виконуватись централізовано або бути доручена місцевому органу. Головний орган (центральний) повинен розробляти і контролювати відповідні стандарти і проявляти турботу про дотримання національних інтересів. Централізація забезпечить економію коштів при виконанні адміністративних процедур, стандартизацію документації і обмін інформацією між користувачами, а також можливість використовувати великі і потужні системи із застосуванням методів масового виробництва.

Децентралізація має свої переваги, особливо там (як це має сьогодні місце в Україні), де недостатньо розвинута мережа комунікацій. З політичної точки зору ідея про передачу місцевим органам більш широких повноважень через децентралізацію є досить привабливою. З практичної точки зору організація землевпорядних закладів (центрів) на рівні районних і міських органів земельних ресурсів буде сприяти, як правило, зниженню вартості послуг та економії часу на реєстрацію.

Земле володарі повинні переконатись, що місцеві землевпорядні органи працюють на задоволення їхніх потреб. Децентралізація має сприяти найоперативнішому функціонуванню всього процесу землеустрою і ефективніше задовольняти потреби місцевого населення. Проте як при централізації, так і при децентралізації необхідним є надійний зв'язок між місцевими і центральними закладами та ефективне управління на всіх рівнях.

Відповідно до статті 13 Конституції України земля, як і інші природні ресурси, є об'єктом права власності українського народу. Від імені українського народу право власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією України. Державне

управління у галузі використання і охорони земель здійснюють Кабінет Міністрів України, місцеві ради і місцеві державні адміністрації. Департамент Держгеокадастру України здійснює державне управління земельними ресурсами, спрямовує діяльність підпорядкованих йому державних органів земельних ресурсів з проведення земельної реформи, забезпечення раціонального використання та охорони земельних ресурсів.

Тому для узгодження ідеології земельної політики і процесу управління земельними ресурсами в Україні створено центральний орган державної виконавчої влади з відповідною структурою на місцях, оскільки ідеологія і земельна політика не можуть бути різними. Крім того, управління земельними ресурсами стосується як земель державної власності, так і приватної та охоплює планування землекористування, ведення державного земельного кадастру, державну реєстрацію земель, оцінку вартості і якості земель, державний контроль за землекористуванням і управлінням, організацію землеустрою, створення АСДЗК.

Список використаної літератури:

1. Стецюк О. О. Міжвідомчий обмін земельно – кадастровою інформацією / О. О. Стецюк, В.М. Гладілін // Містобудування та територіальне планування. – К.: КНУБА, 2015. – Вип. № 58. – С. 491 – 498.